

СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

А.М.Саповська,

*студентка VI курсу Економіко-статистичного факультету,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
Державної служби статистики України*

Однією з найгостріших соціально-економічних проблем, зумовлених трансформаційними процесами в економіці України, є низький рівень життя населення. Його підвищення є головним завданням не тільки нашої країни, а будь-якого прогресивного суспільства в цілому. Для покращення життєвого рівня громадян необхідні чіткі та виважені кроки всіх гілок влади, які ґрунтувалися б на детальному і глибокому аналізі широкого спектру показників, що характеризують різні аспекти рівня життя населення. Комплексне статистичне оцінювання життєвого рівня населення надасть можливість об'єктивно охарактеризувати та проаналізувати фактори, що впливають на рівень життя, виявити тенденції на майбутнє з метою реалізації програм щодо підвищення та вирівнювання життєвого рівня населення різних регіонів країни.

Дослідженням теоретико-методологічних аспектів рівня життя займалися такі видатні вчені: Л.І.Абалкін, В.М.Жеребін, І.І.Єлисеєва, Н.А.Єрмакова, В.Ф.Майєр, Н.О.Множина, В.О.Мандибуря, М.Г.Назаров, В.Я.Райцин, О.С.Ревайкін, Н.М.Римашевська та інші. Значний внесок у дослідження теоретичних та практичних аспектів життєвого рівня населення в перехідний період в Україні здійснили А.В.Базилюк, Д.П.Богиня, І.К.Бондар, О.С.Власюк, В.М.Геєць, О.М.Гладун, Т.М.Кір'ян, В.С.Крисаченко, М.Т.Степико, С.І.Пирожков, А.П.Ревенко, Л.М.Черенько, В.С.Шишкін та інші.

Поставлена мета написання статті – аналіз показників, які характеризують якість життя населення та їх значення для України.

Рівень життя – складне та багатопланове поняття, яке об'єднує широкий спектр соціально-економічних відносин, пов'язаних зі станом та умовами життєдіяльності людини у суспільстві. Рівень життя населення впродовж тривалого часу залишається однією з основних соціально-економічних категорій, що характеризує не лише матеріальний добробут окремої людини, а й визначає узагальнений результат діяльності економіки країни за певний період [5].

Основним показником, який офіційно використовується фахівцями ООН для порівняння оцінки рівня і якості життя населення в різних країнах світу є індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП) (раніше – індекс людського розвитку (ІЛР)). Він являє собою інтегральну оцінку трьох складових компонент, що характеризують довголіття, рівень освіти і доходів населення країн світу [3].

Значення ІЛР України за 2012 р. дорівнює 0,740 – цей показник потрапляє до високої категорії людського розвитку - що ставить країну на 78 позицію з 187 країн і територій. Такий самий рейтинг має Республіка Македонія. За період з 1990 до 2012 рр. значення ІЛР України зросло з 0,714 до 0,740, або на 4% чи в середньому приблизно на 0,2% за рік.

Рейтинг ІЛР України за 2011 р. за даними, наявними у 2012 р., та методами, застосовуваними у 2012 р., – 78 серед 187 країн. У Доповіді про людський розвиток (ДЛР) за 2011 р. Україна посідала 76-те місце з 187 країн.

У табл. 1 відображений прогрес України за кожним із показників ІЛР.

Таблиця 1

Тенденції ІЛР України

	Очікувана тривалість життя при народженні (років)	Очікувана тривалість навчання (років)	Середня тривалість навчання (років)	ВНД на душу населення за ПКС (дол.)	Значення ІЛР
1980	69,3	11,9	7,4	x	X
1985	70,2	12,2	8,2	x	X
1990	69,8	12,5	9,1	8,252	0,714
1995	67,9	11,9	10,4	3,835	0,67
2000	67,4	12,7	10,7	3,585	0,673
2005	67,5	14,2	11,1	5,520	0,718
2010	68,2	14,8	11,3	5,938	0,733
2011	68,5	14,8	11,3	6,210	0,737
2012	68,8	14,8	11,3	6,428	0,740

За період з 1980 до 2012 рр. очікувана тривалість життя при народженні в Україні зменшилася на 0,5 року, середня тривалість навчання зросла на 3,9 року, очікувана тривалість навчання збільшилася на 2,9 року. ВНД на душу населення в Україні за період з 1990 до 2012 р. зменшився приблизно на 22%.

У ДЛР за 2010 р. було введено Багатовимірний індекс бідності (БІБ), який визначає багатовимірні депривації в одних і тих самих домогосподарствах у галузях освіти, здоров'я та рівня життя. Виміри освіти та здоров'я побудовані на двох показниках кожний, а вимір рівня життя – на шести показниках. Усі

показники, потрібні для побудови БІБ для домогосподарства, беруться з одного й того самого обстеження домогосподарств. Ці показники зважуються, і для кожного обстеженого домогосподарства обчислюються оцінки депривацій. Для розрізнення між бідними та небідними застосовується межа 33,3%, що еквівалентно третині зважених показників. Якщо оцінка депривацій домогосподарства – 33,3% або більше, то це домогосподарство (і кожен його член) є багатовимірно бідним. Домогосподарства з оцінкою депривацій 20% або більше, або менше 33,3% є вразливими у плані перетворення на багатовимірно бідні або ризикують перетворитися на такі.

Останні за часом загальнодоступні дані обстеження щодо оцінки БІБ в Україні відносяться до 2007 р. В Україні 2,2% населення жило у багатовимірній бідності (далі – “чисельність” за БІБ). Значення БІБ для України, що є часткою багатовимірно бідного населення, скоригованою на інтенсивність депривацій, становило 0,008. У Казахстану та Російській Федерації БІБ становив відповідно 0,002 і 0,005. У табл. 2 подано порівняння бідності за рівнем доходів, вимірної як відсоток населення, що живе на суму менше 1,25 дол. США за ПКС на день, та багатовимірних депривацій в Україні.

Показано, що бідність за доходами – це лише частина питання. Кількість людей, які живуть у багатовимірній бідності, на 2,1 відсоткового пункту більше, ніж бідність за рівнем доходів. Це означає, що ті, хто живе вище межі бідності за рівнем доходів, усе одне можуть потерпати від депривацій в освіті, охороні здоров'я та інших умовах життя [13].

Таблиця 2

Найостанніші показники БІБ України порівняно з вибраними країнами

	Рік обстеження	Значення БІБ	Чисельність (%)	Інтенсивність депривацій (%)	Населення			Внесок депривацій у загальну бідність		
					Вразливе до бідності (%)	У значній бідності (%)	Що живе нижче межі бідності (%)	Охорона здоров'я	Освіта	Умови життя
Україна	2007	0,008	2,2	35,5	1	0,2	0,1	91,1	4,7	4,2
Казахстан	2006	0,002	0,6	36,9	5	0	0,1	56,8	14,6	28,7
Російська Федерація	2003	0,005	1,3	38,9	0,8	0,2	0	2,5	84,2	13,3

У табл. 2 також наведений відсоток населення України, яке живе у значній бідності (рівень депривацій – 50% і більше), та населення, вразливого

до бідності (рівень депривацій - від 20% до 30%). Внески у загальну бідність депривацій за кожним виміром завершують повну картину щодо людей, які живуть у бідності, в Україні. Для порівняння у таблиці також подані показники Казахстану та Російської Федерації.

Платоспроможність населення є характеристикою рівня і якості життя населення. Платоспроможність населення як економічний термін виражає його здатність оплачувати необхідні товари та послуги відповідно до розміру наявних грошових засобів. Її основою є сукупні та грошові доходи домогосподарств, в які люди об'єднуються для організації свого споживання. Основними чинниками зростання платоспроможності є нарощування обсягів виробництва валового внутрішнього продукту, раціональне його використання на споживання і нагромадження, соціальна спрямованість економічної політики держави. Оцінку її рівня проводять на основі аналізу грошових доходів і витрат домогосподарств, купівельної спроможності населення щодо придбання товарів і послуг, а також шляхом порівняння грошових витрат населення з вартістю мінімального та раціонального споживчих кошків [12].

За даними офіційної статистики номінальна заробітна плата за 1997-2011 рр. коливалась в межах 160 грн. у 1997 р. та 2633 грн. в 2011 р. Середній темп зростання номінальної заробітної плати за досліджуваний період становив 122,5%, а середнє значення індексу споживчих цін за цей період склало 112,53% при середньому темпі зростання реальної заробітної плати – 123,34%. Як видно з табл. 1, починаючи з 1997 р. номінальна заробітна плата зростала великими темпами у порівнянні із зростанням реальної за обсягами. Так, цей показник у 2005 р. по відношенню до попереднього року мав найбільший темп зростання за весь досліджуваний період, який складав відповідно 136,7%, а найменший темп зростання у 2009 р. – 105,5%, що пояснюється негативним впливом світової економічної кризи на усі економічні показники в Україні. У 2006 р. середня заробітна плата за місяць по Україні перевищила межу 1000 гривень та склала 1041,47 грн., при цьому її приріст становив 29,2% порівняно із 2005 р. У 2010 р. економічна ситуація у країні набагато покращилася і темп зростання номінальної заробітної плати досяг 120%, а фактичний розмір номінальної заробітної плати на місяць перевищив межу 2000 грн., досягши відмітки 2239 грн. Станом на 2011 р. за офіційними даними номінальна заробітна плата громадян України складала 2633 гривень [1].

Реальна заробітна плата за досліджуваний період коливалась в межах 145,6 грн. в 1997 р. та 2517,2 грн. в 2011 р. Найбільший темп зростання реальної заробітної плати припав на 2005 р. та склав 139,2%, це пояснюється найбільшим зростанням розміру номінальної заробітної плати та досить поміркованим темпом зростання індексу споживчих цін, що склав 110,3%. Найменше значення темпу зростання реальної заробітної плати припало на 1998 р., що

викликано низьким темпом зростання реальної заробітної плати та високим показником зростання індексу споживчих цін – 120%. Загалом протягом досліджуваного періоду розмір реальної заробітної плати, так само як і номінальної, мав тенденцію до зростання. Фактичний розмір реальної заробітної плати перетнув межу у 1000 грн. в 2007 р. та склав 1158,7 грн., а темп зростання реальної заробітної плати по відношенню до попереднього року склав тоді 124,2%. Межу 2000 гривень реальна заробітна плата, як і номінальна, перетнула у 2010 р., в цей рік темп її зростання склав 120,9% (табл. 3).

Незважаючи на позитивні показники зростання номінальної заробітної плати в Україні, говорити про високий рівень життя її населення не доводиться, оскільки показники реальної заробітної плати мають надто повільні тенденції до зростання, а варіація верхньої та нижньої межі, якої сягає на місяць заробітна плата громадян становить від 1118 грн. до 20 000 грн. Це викликано, передусім, впливом інфляційних процесів в країні, які фактично зростають, що відповідно викликає здешевлення національної грошової одиниці, зниженням рівня добробуту населення в Україні [11].

Таблиця 3

Динаміка номінальної і реальної заробітної плати та індексу споживчих цін в Україні за 1997-2011 рр. [8]

Рік	Номінальна заробітна плата		Індекс споживчих цін, %	Реальна заробітна плата	
	грн.	Темп зростання до відповідного періоду попереднього року, %		грн.	Темп зростання до відповідного періоду попереднього року, %
1997	160,3	-	110,1	145,6	-
1998	171,8	107,2	120,0	143,2	98,3
1999	198,8	115,7	119,2	166,8	116,5
2000	230,0	115,7	125,8	182,8	109,6
2001	311,0	135,2	106,1	293,1	160,3
2002	376,0	120,9	99,4	378,3	129,0
2003	462,3	123,0	108,2	427,3	113,0
2004	589,6	127,5	112,3	525,0	122,9
2005	806,2	136,7	110,3	730,9	139,2
2006	1041,5	129,2	111,6	933,2	127,7
2007	1351,1	129,7	116,6	1158,7	124,2
2008	1806,3	133,7	122,3	1476,9	127,5
2009	1906,0	105,5	112,3	1697,2	114,9
2010	2239,0	117,5	109,1	2052,2	120,9
2011	2633,0	117,6	104,6	2517,2	122,7

Згідно законодавства України номінальна заробітна плата регулюється за рахунок розмірів мінімальної заробітної плати. Проаналізувавши показники та динаміку розміру мінімальної заробітної плати в Україні за 1997-2011 рр. можна зробити висновки, що даний показник протягом усього досліджуваного періоду мав чітку тенденцію до зростання.

Процес зростання цін за період 1997-2011 рр. проходив і триває і нині в країні майже без гальмування, а отже і знецінення грошової національної одиниці України триває й досі [14]. За динамікою змін, мінімальна заробітна плата пересічного громадянина (табл. 2) у 1998 р. зросла в 2 рази і складала 200% порівняно з 1997 р., у 1999 та 2000 рр. рівень мінімальної заробітної плати у грошовому еквіваленті не змінився та дорівнював 74 грн. З 2001 р. до 2011 р. мінімальна заробітна плата громадян України зростала, але темпи зростання були дуже повільними. В 2011 р. взагалі відбулося гальмування, і мінімальна заробітна плата громадян зросла лише на 8,29% відносно попереднього 2010 р. (табл. 4).

Таблиця 4
Динаміка розміру мінімальної заробітної плати громадян України за 1997-2011 рр.

Дата	Мінімальна заробітна плата, грн.	Абсолютне зростання мінімальної з.п., грн.	Темп приросту мін. з.п. до попереднього року, %
01.01.1997	15	-	-
01.01.1998	45	30	200,00%
01.01.1999	74	29	64,44%
01.01.2000	74	0	0,00%
01.01.2001	118	44	59,46%
01.01.2002	140	22	18,64%
01.01.2003	185	45	32,14%
01.01.2004	205	20	10,81%
01.01.2005	262	57	27,80%
01.01.2006	350	88	33,59%
01.01.2007	400	50	14,29%
01.01.2008	515	115	28,75%
01.01.2009	605	90	17,48%
01.01.2010	869	264	43,64%
01.01.2011	941	72	8,29%

Варто відмітити, що значне підвищення рівня інфляції в Україні припало на події “Помаранчевої Революції” та періоду політичної нестабільності в державі, та, як наслідок цих подій, відбулося і підвищення рівня мінімальної

заробітної плати з 605 грн. у 2009 р. до 869 грн. у 2011 р., при цьому приріст сягнув рівня 43,64%, або зріс на 264 грн. Найменший додатний приріст припадає на перше січня 2013 р. і становить лише 8,29% або 72 грн.

Таким чином, з моменту запровадження гривні, як національної грошової одиниці у 1996 р., під впливом дестабілізуючих факторів, мінімальна заробітна плата в Україні за період дослідження хоча і зросла приблизно у 71 раз (табл. 4), але добробут громадян країни, які мають фінансовий дохід у вигляді заробітної плати не зростає через інфляцію та здешевлення національної грошової одиниці, бо індекс купівельної спроможності національної грошової одиниці зменшувався, а індекс споживчих цін зростає.

Слід зазначити, що за даними ООН, середня вартість споживчого кошика для однієї особи має становити 17 доларів на день (табл. 4). Якщо ж людина отримує заробітну плату близько 510 доларів на місяць, то вона перебуває на межі бідності [6]. Тобто, в порівнянні з середньою заробітною платою громадянина в Україні, виходить, що заробіток українців на місяць майже вдвічі нижчий за межу бідності, ніж у сусідніх європейських країнах. Всесвітній банк запропонував вважати рівнем бідності доходи менші ніж 1,25 дол. на день, що дорівнює 10 грн. в Україні. Коли дохід менший, то виникає проблема виживання індивіда в суспільстві, тобто в Україні. Проте, враховуючи сучасні споживчі ціни, цей показник має становити хоча б 20 грн. на день, щоб людині вижити, а відновлення життєвих сил взагалі непередбачено. Заробітна плата на сьогодні за офіційними даними в Україні, серед молоді до 30 років, коливається в межах 941 грн. або (118 дол.) а за стандартами ООН – 510 доларів на місяць, що не відповідає, а ні міжнародним стандартам ООН, а ні нормам щодо фізіологічних потреб людини [4]. В табл. 5 наведемо вартість споживчого кошика терміном на 1 місяць, які запропоновані владою України, за даними опитування українців та за розрахунками експертів ООН.

Таблиця 5

Вартість споживчого кошика на 1 місяць [4]

Запропонований українською владою	1569 грн. / 196 дол.
Запропонований за даними опитування українців	3580 грн. / 447 дол.
Запропонований за розрахунками експертів ООН	510 дол.

Споживчий кошик в Україні був затверджений ще у 1992 р. та відтоді суттєво не переглядався владою України. Вартість набору продуктів і послуг, що входять до споживчої корзини, є найважливішим показником, виходячи з якого розраховуються прожитковий мінімум і мінімальна зарплата громадянина України.

За рішенням уряду України, склад споживчого кошика становить на 1 рік на одну особу:

- два кілограми сала (або 5,5 грамів на день) на одного дорослого й півтора кілограма (трохи більше 4 грамів на день) на підлітка;
- одне яйце на день на підлітка, пів яйця на дитину і 0,6 – на дорослого;
- 16 кг яловичини (більш, як 43 г на день);
- свинини 8 кг на рік (21 г на день);
- два кіло птиці (14 кг на рік, або 38 г на день);
- ковбаси 9 кг (24,5 г, або один шматочок на день);
- 62 кг білого хліба (169,8 г на день, жити можна);
- 95 кг картоплі (260 г на день);
- 25 кг помідорів і огірків разом (68 г на день);
- 60 кг фруктів і ягід (164 г на день, півтора яблука);
- 13 кг кондитерських виробів на рік.

Розглянемо споживчий кошик громадянина України щодо забезпечення одягом (табл. 6).

Таблиця 6

Споживчий кошик українця на 2011р., який затверджено урядом України у розрізі забезпечення одягом [15]

Склад споживчого кошику (одяг)	Кількість, шт.	Роки використання
Балоньева куртка на синтепоні	1	4
Чоловічий костюм	1	5
Джинси	2	7
Жіноче пальто	1	8
Жіноча осіння куртка	1	7
Сукня	2	7
Вовняна спідниця	1	5
Блузка	3	4
Купальник	1	4
Труси	6	2
Жіночі зимові чоботи	1	3

Згідно з чинною структурою споживчого кошику в Україні виокремлюють для сім'ї на 1 рік також:

- три ковдри (використовувати 10 років),
- три подушки – (15 років),
- 6 підодіяльників – (5 років),
- 6 простирадл та наволочок – (4 роки),
- 3,5 шматка туалетного мила,
- 2 пачки прального порошку,
- півпляшки шампуню та 1,4 тюбика зубної пасти,
- три рулони туалетного паперу.

Медикаменти для сім'ї на рік:

- 3 пачки вати (було п'ять),
- 5 десятиметрових пакетів бинта,
- 5 упаковок валідолу або валеріани,
- 3 баночки йоду та зеленки,
- 6 упаковок болезаспокійливого або жарознижувального,
- 9 пачок вітамінів і 1 пачка гірчичників [15].

Урядом України встановлені також і норми водопостачання від 3,2 до 5,6 кубометра на людину, 9,8 кубометра газу на місяць, тоді, як раніше було 31,36. Норма на місяць споживання електроенергії – 110 кВт/год. для квартир із газовими плитами, 225 для квартир з електроплитами. Місячна норма розмов на телефон – 20 хвилин. Місячна норма отримання друкованих видань за передплатою чи вроздріб – 52 примірники (один тижневик). З 1 до 1,3 збільшена місячна норма відсилання листів. Раз на місяць пропонується відвідувати бібліотеку чи купувати книжку. А також на рік заплановані прання двох кілограмів білизни в пральні, чотири стрижки та 0,2 фотографування і 524 поїздки громадським транспортом на рік, тобто 1,4 поїзди на день [15].

Таблиця 7

Нововведення споживчого кошику на 2012 р. урядом України [15]

Додали		Забрали
квіві	флешка	консерви м'ясні
оливкова олія	підгузки	молоко згущене
пекінська капуста	наручний годинник	варення
спред	парасолька	джем
шафи-купе	підготовчі курси у ВНЗ	жувальна гумка
металопластикові вікна	послуги няні	какао
блендер	манікюр	господарське мило
міксер	оренда житла	журнали
дріль	авто страхування	відвідування сауни
ноутбук	автомийка	реєстрація урочистих подій
кондиціонер		

За даними табл. 5, 6, 7 споживчий кошик, запропонований урядом суттєво відстає від реального прожиткового мінімуму пересічного громадянина України. Вартість стандартного набору споживчого кошика на сьогоднішній день коливається від 3000 гривень, а прожитковий мінімум в Україні фактично становить 1000 гривень. В табл. 7 хоча і наведені останні зміни складу споживчого кошика українців у 2012 р., але вони не покращують стан життя громадян України, а лише знижують їх соціальний статус.

На сучасному етапі причиною поглиблення такої невідповідності стала світова економічна криза, яка вплинула на матеріальний стан суспільства будь-якої країни, і особливо України. Проте на вищому рівні, тобто в Кабінеті Міністрів України, який відповідає за формування споживчого кошика, та в Міністерстві економіки України, розглядаються ідеї та проекти щодо вдосконалення системи розрахунку потреб людини, розширення та оновлення числа найменувань споживчих товарів громадян, які в майбутньому будуть входити до споживчого кошика, але це не відповідає на сьогоднішні реалії життя в Україні.

Слід зважати, прожитковий мінімум, що орієнтується на мінімально допустимі розміри споживання найбільш важливих для людини матеріальних благ та послуг, не забезпечує нормального відтворення робочої сили, оскільки не враховує повного набору товарів та послуг, які необхідні для задоволення першочергових матеріальних та культурних і соціальних потреб людини в Україні.

Рис. 1 Доходи та першочергові витрати працюючого пересічного громадянина в Україні за 2011 р. [7]

На рис. 1 зазначені доходи та першочергові витрати працюючих громадян України за 2011 р. Так, після першочергових платежів молоде покоління, а це

особи до 30 років, які мають реальну заробітну плату на 1 місяць 941 грн., можуть взимку залишити на їжу, одяг, взуття лише 249 грн. на місяць, що суперечить будь-яким нормам та встановленим в європейських країнах стандартам (табл. 5), бо залишок коштів на соціальні та культурні потреби – відсутній.

За нормативними актами уряду в Україні, як для пересічного громадянина, так і для працюючого громадянина, не передбачено споживчим кошиком стандарти, які б відповідали вимогам, а не були розраховані лише на фізичне виживання індивіда в суспільстві. В Україні чітко постерігається розмежування на класи: клас з великим рівнем достатку, клас за межею бідності та той соціальний клас у суспільстві, який намагається вижити. За структурою, 10% становить соціальна група з великим рівнем достатку, 15% – соціальна група індивідів, намагаються вижити в даних умовах, усі інші це соціальна група збіднілих громадян України, їх близько 75% [8].

Таким чином, в Україні відсутній середній клас, за кошти якого може розвиватись економічна та фінансова сфери в державі, а це, перш за все, розвиток реального сектора економіки та всіх його фінансово-кредитних установ.

Як бачимо, рівень життя є складною соціально-економічною категорією, що визначається системою показників, кожен з яких дає уявлення про яку-небудь одну сторону життєдіяльності людини.

Економічний розвиток будь-якої країни світу визначається досягнутим рівнем і якістю життя населення. Підвищення рівня життя сприяє поліпшенню і якості життя, тобто умов існування людини. Кожна країна має свої особливості в плані територіального розташування, ресурсів, фінансово-економічного стану, устрою, тому між ними є значні відмінності в рівні та якості життя. Втім, високий рівень життя населення є визначальною ознакою сталого розвитку суспільства, основою життєдіяльності будь-якої держави.

Використані джерела

1. Актуальний стан та проблеми діючої системи соціального захисту в Україні. – Режим доступу : <http://gurt.org.ua/news/recent/3803/>
2. Ефимова М.Р. Социальная статистика / М.Р.Ефимова, С.Г.Бычкова. – М. : Финансы и статистика, 2003. – С. 462.
3. Латік В., Підлужна Н. Основні показники рівня життя населення / В.Латік., Н.Підлужна // Праця зарплата. – 2010. – № 46. – С.6-8.
4. Межа бідності в Україні та Європі [Електронний ресурс] / Z-Україна: статистика, економіка, тенденції. – Режим доступу : <http://zet.in.ua/socium/mezha-bidnosti-v-ukra%D1%97ni-ta-yevropi/>
5. Мельниченко О.А. Підвищення рівня та якості життя населення: механізм державного регулювання: монографія / О.А.Мельниченко. – Х.: Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, 2008. – 217 с.
6. Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати: Закон України від 20 жовтня 2009 р. // Електр. ресурс. –[Цит. 15.12.2010]. – Доступний з: <<http://www.rada.gov.ua>>.

7. Прожитковий мінімум у 2011 році. – Режим доступу : http://www.dinai.com/Docs/Svod/obsheecon/proj_min.doc
8. Світовий банк [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.worldbank.org.
9. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування. – К. : Центр громадської експертизи, 2009. – 104 с. – Бібліографія: с. 104.
10. Удотова Л.Ф. Социальная статистика / Л.Ф.Удотова. – К. : КНЕУ, 2002. – С. 240.
11. Україна. Подолання бідності. United Nations Development Programme. – Режим доступу : http://www.undp.org.ua/files/ua_24267mdgp.pdf
12. Управління соціальним і гуманітарним розвитком : навч. посіб. / авт. кол. : В.А.Скुरатівський, В.П.Трощинський, Е.М.Лібанова та ін.; за заг. ред. В.А.Скुरатівського, В.П.Трощинського : у 2 ч. – К. : НАДУ, 2009. – Ч. 1. – 456 с.
13. Центр перспективних соціальних досліджень. – Режим доступу : <http://cpsr.org.ua/index.php>
14. Шоляк О.Ю. Мінімальна заробітна плата, як державна соціальна гарантія оплати праці. [Електронний ресурс] / Шоляк О.Ю. – Режим доступу до ресурсу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2009_4/26_Shol.pdf.
15. Сайт Львівського обласного статистичного управління / Режим доступу : www.statlviv.ua

Анотація

У статті досліджено рівень життя населення України, у тому числі на основі оцінки його платоспроможності. Проаналізовано показники індексу людського розвитку та багатовимірною індексу бідності. З'ясовано склад та вартість споживчого кошика українця.

Ключові слова: рівень життя, якість життя, платоспроможність населення, доходи, бідність населення, індекс людського розвитку, споживчий кошик.

Аннотація

В статье исследован уровень жизни населения Украины, в том числе на основе оценки его платежеспособности. Проанализированы показатели индекса человеческого развития и многомерного индекса бедности. Выяснено состав и стоимость потребительской корзины украинца.

Ключевые слова: уровень жизни, качество жизни, платежеспособность населения, доходы, бедность населения, индекс человеческого развития, потребительская корзина.

Summary

In the article were investigated the living standards of Ukraine, including by assessing its solvency. Analyzed indicators Human Development Index and Multidimensional Poverty Index. It is shown the composition and cost of consumer basket of Ukrainian.

Keywords: quality of life, the solvency of the population, income, poverty of the population, human development index, consumer basket.

